

gens Forslag, der stemmer med Grundlovens § 32. Den Sag er alvorlig. Jeg forlanger ikke, at de Herrer skulle have saa meget mere Agtelse for Grundlovens § 32 end for Grundlovens øvrige Paragrafer. Men de skulle ikke komme og fortælle os, at det er os, der have villet negte denne Grundlovsbestemmelses Opfyldelse, fordi vi ikke gaa med til saadanne Vapperier, som Regjeringen i den Henseende har foreslaaet. Det var jo netop at negte Grundlovens § 32 Opfyldelse, hvis man var gaaet ind paa disse af Regjeringen stillede Forslag. Det har jeg ønsket for mit Vedkommende at sige her. Den ærede Ordfører udtalte sig jo derimod, og jeg forstaar, at han har en anden Opgave end at komme ind derpaa, og det har en Betænkning i Reglen ogsaa. Jeg finder, at den Vej, man i Reglen gaar, er meget naturlig, nemlig at Flertal og Mindretal ikke polemiserer med hinanden i en Betænkning; det overlader man til den følgende Debat. Det har jeg i alt Fald for mit Vedkommende maattet sige. Men dernæst maa vi bestemt betone, at det Spørgsmaal staaar aldeles uafhængigt af denne Bestemmelse, det Princip: skal der være hemmelig Afstemning eller ikke? Spørge vi nu, om der skal være hemmelig Afstemning eller ikke, saa veed jeg meget vel, at for nogle Aar siden var der Landet over kun et lille Mindretal for Tanken om hemmelig Afstemning. Det var og er en smuk, ideal Opfattelse: hver Mand forsvare, hvad han vælger, han belægge det, saa Alle kunne høre det, med sit Ja, sit Nei og sit Ord. Jeg vilde heller ikke være kommen bort fra den samme almene Tanke, — som i sin Tid fandt sin saaveltalende Forvarer her i Salen i vor tidligere nu afbøde Bureauchef, som den Gang var Folketingsmand, førend han kom i den anden Stilling — naar jeg ikke havde erhvervet en Del Erfaringer under de senere af Ministeriet og dets Parti stabe politiske Tilstande her i Landet, naar jeg ikke havde set Folk med Graad eller med Bekymring stemme mod dem selv, mod deres egen Overbevisning for mulig at værge Brødet for Husfru og Børn. Men ved at se, at hverken Associationer, Foreninger, Sjelpe, Valgtrøksforeninger og alt det hele Væsen, som maasse i enkelte Tilfælde kunde have gjort Nytte, eller saa meget Andet er trængt saaledes igjennem, som jeg troede, det efter Tidernes Ugunst vilde være trængt igjennem hos Alle, der maatte siges at elske Friheden, saa er jeg kommen til den Opfattelse: vi skulle værge Manden, saa at han kan stemme med sig selv, blive sig selv tro og ikke skal tvinges til af andre Hensyn at stemme mod sig selv.

Derfor maa vi fri ham for den offentlige Bekjendelse, vi maa give ham Lov til at stemme hemmelig. Det er den eneste Vej, ad hvilken vi kunne stemme Valgtrøsket bort, naar det da ikke er indrettet saaledes, at hvert Sogn optælles for sig; thi optælles hvert Sogn for sig, da bliver Faren for en stor Del endnu tilbage. Hvis nemlig et Sogn optælles for sig, hvor f. Ex. Halvdelen af Valgerne staa i Forbindelse med og i Afhængighedsforhold til et Gods eller en Fabrik, og de fleste saa vjse sig at have stemt til Venstre, naar Optællingen i Kommunen finder Sted, saa har man Facit. Anderledes derimod, naar man vælger saaledes, at man, efter at der er stemt i de forskjellige Afdelinger — ikke blot En af hver Kommune eller af hvert Sogn, men saa mange, man vil — lægger Stemmesedlerne i een og samme Urne, blander dem sammen paa selve Valgstedet, thi saa bliver det virkelig hemmelig Afstemning, saa er der ingen Tvang at frygte. Har Noget Trang til at bekjende, saa har han Lov til det, men ellers er der Intet at undersøge og Intet at gaa efter, naar der da ikke er sat Snirkler paa Stemmesedlerne, hvilket meget vansteligst lader sig gjøre. Paa den Maade kan man altsaa hæve Valgtrøksprincippet, det hæsligste og og modbydeligste Princip, jeg kjender. Derfor er jeg en Ven af den hemmelige Afstemning, jeg stemmer med Flertallet i denne Sag, jeg stemmer med Ordføreren. Dog vil jeg sige, jeg stemmer ikke med ham, hvis han glider, og jeg forstod hans Tale saaledes, at han egentlig sølte sig for, og var nær ved at glide ud paa det Straaplan, hvor det ærede Medlem fra Kallundborg (M. Sørensen) staaer. Jeg stemmer med ham i hans nuværende Forslag. Jeg indrømmer fuldtud det Mindretal, som ogsaa nu vil have hemmelig Afstemning, nemlig det ærede Medlem fra Kallundborg, at det er mageligere for Folk at faae denne Afstemningsmaade. Men skulle vi for Resten ikke være enige om at se at undvære de Magelige, og dernæst vil jeg sige, at jeg vil hellere gaa til en Lov, der forpligter til offentlig Vægtkjørsel alle dem, der have Hest og Bogn, ordnet ved en Valgbestyrrelse i hver Kommune, saa at Enhver kan kjøre til Valgstedet, end jeg vil gaa med til at splitte vor gamle Valgkredsinddeling og den Betydning, den nu har for vort offentlige Liv gjennem den offentlige Forhandling og Raaring. Jeg veed godt, at de 3—4 Mile kunne være noget besværlige for Folk, navnlig paa den Tid, da Regjeringen pleier at holde Valg, stundom med Sne op til Ræneene osv., men jeg har dog ikke set, at det Tal, der gaar